

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Bezpieczeństwo surowcowo-energetyczne państw
Kierunek:	Stosunki międzynarodowe, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2013
Specjalność:	bezpieczeństwo międzynarodowe
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Bezpieczeństwo surowcowo-energetyczne państw
Rok/Semestr:	III/5
Liczba godzin:	15,0
Nauczyciel:	Krzywicka Katarzyna, dr
Forma zajęć:	ćwiczenia
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Punkty ECTS:	2,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 15,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	Średnio zaawansowany
Wstępne wymagania:	Podstawowa wiedza z zakresu stosunków międzynarodowych Podstawowa wiedza z zakresu bezpieczeństwa międzynarodowego Podstawowa wiedza z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia przedmiotowe • dyskusja dydaktyczna • klasyczna metoda problemowa • konsultacje • korekta prac • objaśnienie lub wyjaśnienie • opowiadanie • pokaz

I/II. Bezpieczeństwo energetyczne jako obszar badań bezpieczeństwa międzynarodowego (2 zajęcia)

1. Pojęcie i zakres bezpieczeństwa energetycznego w kontekście dynamiki zjawiska bezpieczeństwa w stosunkach międzynarodowych.
2. Bezpieczeństwo energetyczne jako jeden z wymiarów międzynarodowego bezpieczeństwa ekonomicznego.
3. Podmioty bezpieczeństwa energetycznego (państwa, organizacje międzynarodowe, korporacje transnarodowe, bezpośredni konsumenci).
4. Bezpieczeństwo energetyczne: uwarunkowania, wyzwania i zagrożenia, metody i instrumenty.
5. Bilans światowych zasobów surowcowych.

III. Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej

1. Bilans energetyczny UE.
  2. Podstawy normatywne polityki energetycznej UE.
  3. Trasy dostaw surowców do UE.
  4. Zewnętrzna polityka UE w dziedzinie energetyki.
- Współpraca w ramach regionalnych form instytucjonalnych i ugrupowań międzynarodowych.
  - Współpraca bilateralna, na przykładzie wybranych państw.

IV. Bezpieczeństwo energetyczne Polski

1. Zasoby surowcowe i uwarunkowania infrastrukturalne.
  2. Podstawy normatywne bezpieczeństwa energetycznego.
  3. Polityka państwa na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.
- Rozbudowa infrastruktury przesyłowej i magazynowej.
  - Zwiększenie wydobycia surowców energetycznych z własnych źródeł.
- Zakres tematów:
- Rozwój energetyki jądrowej.
  - Udział w rozbudowie transeuropejskich sieci przesyłowych.

V/VI. Bezpieczeństwo energetyczne - światowi eksporterzy i importerzy surowców energetycznych

1. Polityka energetyczna wybranych państw i ugrupowań międzynarodowych.
- Brazylia
  - Chiny
  - Indie
  - Japonia
  - Meksyk
  - Nigeria
  - Norwegia
  - Rosja
  - USA
  - Wenezuela
  - OPEC

VII. Wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego w XXI wieku

1. Konflikty surowcowe.
2. Terroryzm międzynarodowy.
3. Wzrost zapotrzebowania na surowce energetyczne.
4. Alternatywne źródła energii.
5. Wyzwania ekologiczne.

Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • esej • końcowe zaliczenie ustne • obecność na zajęciach • ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność) • referat
Warunki zaliczenia:	<p>Zaliczenie odbędzie się w formie ustnej. Studenci wykazujący merytoryczną aktywność podczas zajęć zostaną zwolnieni z zaliczenia.</p> <p>Studenci mają możliwość wygłoszenia referatów – prezentacji podczas zajęć.</p> <p>Każdy student ma prawo do jednej nieusprawiedliwionej nieobecności na zajęciach.</p>

Bezpieczeństwo energetyczne Polski Raport, „Bezpieczeństwo Narodowe”, 2006, nr 1.

BP, *Statistical Review of World Energy 2013*, <http://www.bp.com/en/global/corporate/about-bp/statistical-review-of-world-energy-2013.html>

J. Carl, *India: Addicted do coal*, w: *Energy Security Challenges for 21st Century*, red. G. Luft, A. Korin, Santa Barbara 2009.

J. Ćwiek–Karpowicz, *Polityka energetyczna Rosji wobec Unii europejskiej w kontekście kryzysu gospodarczego*, „Sprawy Międzynarodowe”, 2011, nr 1.

J. Ćwiek-Karpowicz, *Polityka energetyczna Rosji – szanse i wyzwania dla Polski i Unii Europejskiej*, Raport Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2011, http://www.pism.pl/files/?id_plik=8135

EIA – U.S. Energy Information Administration, *International Energy Outlook 2013*, [http://www.eia.gov/forecasts/ieo/pdf/0484\(2013\).pdf](http://www.eia.gov/forecasts/ieo/pdf/0484(2013).pdf)

EIA – U.S. Energy Information Administration, *Annual Energy Outlook 2013 with Projections to 2040*, [http://www.eia.gov/forecasts/aeo/pdf/0383\(2013\).pdf](http://www.eia.gov/forecasts/aeo/pdf/0383(2013).pdf)

Paweł Frączek, *Rola gazu ziemnego w polityce energetycznej Polski: stan obecny i perspektywy*, „Polityka Energetyczna”, 2010, tom 13, zeszyt 1.

Paweł Frączek, *Próba oceny bezpieczeństwa energetycznego krajów UE*, http://www.univ.rzeszow.pl/nauka/konferencje/rl_most/40-Fraczek.pdf

S. Howell, *Ja You! (Add oil!): Chinese energy security strategy*, w: *Energy Security Challenges for 21st Century*, red. G. Luft, A. Korin, Santa Barbara 2009.

IRENA – International Renewable Energy Agency, <http://www.irena.org/Publications/ReportsPaper.aspx?mnu=catPriMenuID=36CatID=141>

D. Jankowski, *Strategiczne partnerstwo Unii Europejskiej i Rosji w polityce bezpieczeństwa: szanse, przeszkody i stan obecny*, „Bezpieczeństwo Narodowe”, 2012, nr 21.

Marcin Kaczmarski, *Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej*, Warszawa 2010.

Michael T. Klare, *Bezpieczeństwo energetyczne*, w: *Studia Bezpieczeństwa*, red. P.D. Williams, Kraków 2012 / M. T. Klare, *Energy Security*, w: *Security Studies: an Introduction*, ed. P. D. Williams, London, New York 2008.

Klimat i polityka, „e-Politicon”, nr 7, 2013, <http://oapuw.pl/wp-content/uploads/2013/11/epolitikon72013.pdf>

Jakub Kraciuk, Agnieszka Jabłońska, *Bezpieczeństwo energetyczne Polski*, w: *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Wyzwania i zagrożenia XXI wieku*, red. P. Olszewski, T. Kapuśniak, W. Lizak, Radom 2009.

Katarzyna Krzywicka, *Ameryka Łacińska u progu XXI wieku. Studia i szkice*, Lublin 2009, rozdz. 10. *Polityka energetyczna Wenezueli*.

Michael Levi, *America's Energy Oportunity*, „Foreign Affairs”, May/Jun 2013, tom 92, nr 3.

G. Luft, *United States: a shackled superpower*, w: *Energy Security Challenges for 21st Century*, red. G. Luft, A. Korin, Santa Barbara 2009.

Justyna Misiągiewicz, *Bezpieczeństwo energetyczne we współczesnych stosunkach międzynarodowych*, w: *W kręgu nauki o państwie, prawie i polityce*, red. B. Dziemidok-Olszewska, W. Sokół, T. Bichta, Lublin 2012.

Justyna Misiągiewicz, *Turkey as a energy transit state between Asia and the European Union*, w: *Europejska Polityka Sąsiedztwa Unii Europejskiej*, Lublin 2012.

Literatura: Tomasz Młynarski, *Bezpieczeństwo energetyczne w pierwszej dekadzie XXI wieku. Mozaika interesów i geostrategii*, Kraków 2011.

Tomasz Młynarski, *Francja w procesie uwspólnotowienia bezpieczeństwa energetycznego i polityki klimatycznej Unii Europejskiej*, Kraków 2013.

Marcin Nowacki, *Prawne aspekty bezpieczeństwa energetycznego w UE*, Warszawa 2010.

Kamila Maria Pronińska, *Bezpieczeństwo energetyczne w stosunkach UE-Rosja. Geopolityka i ekonomia surowców energetycznych*, Warszawa 2012.

Kamila Pronińska, *Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej w warunkach kryzysu finansowego*, w: *Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej – wybrane problemy*, red. K. M. Książkowski, K. Pronińska, Warszawa 2012.

Kamila Pronińska, *Nowe problemy bezpieczeństwa międzynarodowego: bezpieczeństwo energetyczne i ekologiczne*, w: *Bezpieczeństwo międzynarodowe*, red. R. Kuźniar, B. Balcerowicz, A. Bieńczyk – Missala, P. Grzebyk, M. Madej, K. Pronińska, M. Sułek, M. Tabor, A. Wojciuk, Warszawa 2012.

Kamila Pronińska, *Geopolityka surowców energetycznych – trendy globalne i regionalne pokryzysie finansowym*, „Rocznik Strategiczny” 2010/2011.

Kamila Pronińska, *Ewolucja zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego*, w: *Świat wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń*, red. J. Symonides, Warszawa 2010.

Zakład Stosunków Międzynarodowych

Konsultacje: poniedziałek 13.30-15.00

wtorek 14.00-15.30

pokój 119.

katarzynakrzywicka@yahoo.es

Dodatkowe informacje:

Literatura do zajęć jest dostępna w Bibliotece Wydziału Politologii, w segregatorze oraz na stronach WWW:

- U.S. Energy Information Administration www.eia.gov
- Short-Term Energy Outlook www.eia.gov/steo
- Annual Energy Outlook www.eia.gov/aeo
- International Energy Outlook www.eia.gov/ieo
- Monthly Energy Review www.eia.gov/mer